

Calendar teatral

IUNIE

15 iunie – În urmă cu patru decenii, Teatrul Național „I.L. Caragiale“ din București relua, într-o versiune scenică nouă, una dintre piesele de rezistență ale repertoriului său din primele decenii ale secolului trecut: drama istorică **Vlaicu Vodă** de Al. Davila. Spectacolul, regizat de Sică Alexandrescu, îi prilejuieste o creație plină de vigoare marelui actor George Calboreanu, în rolul titular.

16 iunie – Acum 40 de ani, publicul bucureștean asista la premiera absolută a parabolei dramatice *Omul care și-a pierdut omenia* de Horia Lovinescu. Spectacolul a fost pus în scenă la Teatrul Nottara de Dan Nasta, cu George Constantin în rolul principal.

17 iunie – Actorul **Virgil Ogășanu** împlinește 65 de ani.

21 iunie – Centenarul nașterii lui **Jean-Paul Sartre** (m. 15 aprilie 1980), filosof existențialist francez, scriitor, critic. În deceniile cinci și șase ale secolului trecut, Sartre devine o figură emblematică, datorită radicalismului discursului său filosofic și convingerilor de stânga. În 1964, este nominalizat la Premiul Nobel pentru literatură, pe care însă îl refuză. Pentru Sartre, teatrul a fost în mare măsură un mod de a da o formă sensibilă ideilor sale filosofice. Între piesele sale, de un simbolism bogat, se numără: *Muștele* – o versiune modernă a mitului lui Oreste (1943), *Cu ușile închise* – o parabolă a condiției umane ilustrate de celebra axiomă: „Infernul sunt ceilalți“ (1945), *Târfa cu respect* (1946), *Diavolul și bunul Dumnezeu* – o dramă pe fundal istoric, tratând raportul între libertatea fără limite și responsabilitatea morală (1951), *Sechestrații din Altona* (1959).

IULIE

5 iulie – 250 de ani de la nașterea actriței **Sarah Siddons** (m. 8 iunie 1831). S-a remarcat ca una din marile tragediene ale epocii, excelând în *Lady Macbeth*. A jucat îndeosebi pe scenele de la Drury Lane și Covent Garden. Sarah Siddons a făcut parte dintr-o cunoscută familie de actori britanici, care a mai dat un mare tragedian: John Philip Kemble, fratele ei.

5 iulie – 125 de ani de la nașterea lui **Constantin Tănase** (m. 29 august 1945), legendarul actor de revistă al perioadei interbelice. A întemeiat în 1919 primul teatru de profil din România. Personalitatea sa inconfundabilă, verva cupletelor satirice, aluzia mușcătoare la realitățile politice ale vremii i-au asigurat lui Tănase și Companiei „Cărăbuș“ simpatia constantă a publicului.

22 iulie – În urmă cu 125 de ani, avea loc, în semianonimat, premiera piesei lui Caragiale **Conul Leonida față cu reacțiunea**. Această bijuterie a genului comic românesc a fost inclusă în repertoriul „Trupeii de comedii române“, care, potrivit tradiției teatrale de vară din epocă, a jucat-o la Grădina Rașca.

25 iulie – 120 de ani de la nașterea lui **Paul Raynal** (m. 20 august 1971), care s-a afirmat în 1920 cu drama psihologică *Stăpânul inimii sale*, jucată în epocă și pe scenele românești. Mai târziu, dramaturgul a încercat să confere un suflu nou modelului tragediei clasice; în acest spirit este compusă piesa *Mormântul de sub Arcul de Triumf* (1924), evocare tensionată a vieții civililor și soldaților în timpul primului război mondial. Alte piese: *La Francerie* (1933), *Le Matériel humain* (1947).

AUGUST

14 august – 25 de ani de la moartea lui **Diego Fabbri** (n. 2 iulie 1911), dramaturg italian cu o riguroasă educație catolică, ale cărei ecouri se regăsesc în creația sa.

Constantin TĂNASE, plutonier de geniu

și vedetă a revistei românești.

Scrierile lui Fabbri au fost puțin agreate de autoritățile fasciste, în perioada interbelică. După război, el capătă în Italia un mare prestigiu ca autor de drame poetice, între care: *Inchiziția* (1950), *Proces de familie* (1955), *Procesul lui Iisus* (1955).

19 august – Dumitru Radu Popescu, autor al unei bogate opere dramatice, împlinește 70 de ani.

21 august – 80 de ani de la nașterea lui Toma Caragiu (m. 4 martie 1977). Un mare actor, prezență marcantă pe scenă, dar și pe micul și marele ecran, el a știut să exploateze toate resursele artei comice, de la ironia bonomă până la sarcasmul acerb, neocolind însă nici drama. Memorabile rămân creațiile sale în rolul titular din *De Pretore Vincenzo* (Teatrul de Stat din Ploiești, 1962), Hrisanide din *Interesul general* (Teatrul de Comedie, 1971), cărora li se alătură strălucita prestație în spectacole ale Teatrului Bulandra: Mackie-Șiș în *Opera de trei parale* (1964), Pampon în *D'ale carnavalului* (1966), Tipătescu în *O scrisoare pierdută* și Primarul din *Revizorul* (ambele în 1972), Lazarus Tucker în *Elisabeta I* (1974), Satin în *Azilul de noapte* (1975), James Tyrone în *Lungul drum al zilei către noapte* (1976).

22 august – 20 de ani de la moartea lui Octavian Cotescu (n. 14 februarie 1931). A fost un talent pluriform, un interpret de factură aparte al personajelor lui Teodor Mazilu, un actor cu vocație și pentru comedie, și pentru dramă, dar mai ales pentru zona incertă și ambiguă dintre ele. Dintre creațiile sale, numeroase, le amintim pe cele de la Teatrul Mic (Edek din *Tango* – 1967, Unchiul Vania din piesa omonimă – 1978, rolul titular din *Minetti* – 1979, Profesorul Stravinski și Pilat din Pont în *Maestrul și Margareta* – 1980), precum și pe cele de la Teatrul Bulandra (Homutov și Kaloșin în *Aneecdote provinciale* – 1977, Tartuffe și, respectiv, Molière în spectacolele-pereche *Tartuffe* și *Cabala bigoților* – 1982).

Daniela GHEORGHE, Institutul de Istoria Artei „G.Oprescu“

Marin MORARU și Toma CARAGIU în *D'ale carnavalului*.